

Egy nap két éjszakája

A falura boruló tintakék égboltot fehér füstcsíkok tarkították. Egy kivilágított ablak fénye dűledező házfalra vetődött. Abban a házban tárgyalnak most Pávle kérelméről. Pávle, ugyanis engedélyt kért, hogy feleségül vehesse Vukicát, az első század ápolónőjét, de mint a zászlóaljparancsnok helyettese, szándékosan nem akart résztvenni az értekezleten. Egymásután sodorta a cigarettákat és önmagát biztatta hogy bizonyára megkapja az engedélyt. Titokban remélte, majd figyelembe veszik azt is, hogy ő nem „tisztá kommunista”. Mint altiszt, hazafias érzésből csatlakozott a partizánokhoz és csak később vették fel a Pártba. Jól tudta, a partizánoknál ritka dolog a házasság, s ha megtörténik is, a házastársakat rendszerint különválasztják egymástól. Mégis, együtt lesz Vukicával. Mindegy, hogy meddig.

Már jóideje a küszöbön álldogált, közben a bombavert haranglábat és a hóborította templomudvart bámulta. Már térdeiben érezte a hideget, topogott egy kicsit és rávetette tekintetét a csizmaszárakra, amelyek puhán súmltak arányos lábizmaira. Mélyen magába szívta a ragacos levegőt, aztán nyujtózás közben megérezte magán a tiszta inget. A köpeny kissé dörzsölte izmos nyakát.

A hó puhán engedett Pávle nehéz léptei alatt. Karját lóbálva indult a templomudvar felé. A pislákoló sárgás fényhez igyekezett, a templomudvaron túlra. Tudta, hogy az első század abban a házban van.

A templomudvar kerítéséhez lopózva, az ablakon át néhány bóbiskoló fejet látott. Egy lehajtott barnahajú fejről úgy vélte, hogy Vukicáé. Hosszan, mozdulatlanul maradt ott, és a kerítés fagyos csücskeit szorongatva nézte azt a haját. Nem tetszett neki, hogy a kíváncsi nyugtalanság kényszere idehajtotta egészen az ablakhoz. De ez a nyugtalanság egész testét remegésbe hozta és oly erővel töltötte el, hogy úgy érezte, képes lenne abban a szempillantásban letörni a vaskerítés fagyos csücskeit.

Az ór rövid léptekkel járt fel s alá a kapuboltozat alatt, néha meg egyhelyben topogott.

Pávle megijedt a gondolattól, hogy az ór esetleg észreveszi. Óvatosan hátrálni kezdett. Még utoljára betekintett a sárgán fénylő ablaknyíláson és úgy tűnt neki, mintha a barna hajon kéz símitana végig.

Egy ideig emelt fővel gázolt a hótakarón át. A szilvafánál megint megállt. Haragudott a parancsnokság ablakán kiszűrődő fényre, a csendre. Azt remélte, hogy majd árnyakat lát mozogni és végre kinyílik az ajtó. Úgy tűnt neki, hogy a parancsnokság túl lassan határoz. Szándékosan köhögni kezdett, hangosan, aztán nagyokat dobbantva a küszöbön, rázta le a havat csizmájáról. Megint az udvar felé tekintett: a sárgás fény alig pislákol már a csupasz ágak között. A haranglábon nagy fekete lyuk tátongott és a hó illata mindent belepert. Pávle belépett a házba.

Szép szobát kapott a házigazdától. A kályhában tűz pattogott, a lámpacilinder gömbje áttüzesedett. A széles ágyhoz lépett, megtapintotta a párnát. Friss rozs-szalma zizegését hallotta. Nagy tenyerével két mélyedést csinált a párnán, aztán felemelte a takarót és ahogy réveteg szemekkel az üres ágyat nézte, úgy tetszett neki, hogy az egész ágy egyre vékonyodik és végül eltűnik a fapadló hasadékában. Kezéből kihullt a takaró, gyűrötten hullott az ágyra és levetett női szoknyára emlékeztette Pávlet. Elment az ágytól és a ládához lépett.

A kályha gyenge fénye két birsalmára esett. Pávle kézbe vette a birsalmákat és tenyerén ringatva őket, elmosolyodott. Azt kívánta, hogy majd ha Vukica jön, együtt megsütik és hosszú éjszakai beszélgetés közben megeszik. Jólesően tekintett körül a szobában. Mintha minden megszépült volna. Késő délután felsúrolta a padlót és friss szalmát hozott. Ide-oda helyezgette, tologatta a bútort, s amikor végül úgy hitte, hogy az asztal, a láda és az ágy most jobb helyen áll és szebben fest, elégedetten távozott a szobából. Kissé furcsán és nevetségesen hatott, ahogy férfimódra rendet teremtett a szobában, ahogy komolyan csinósította ideiglenes hábo-

rús szállását, kifogásolta a nagy rozsdás lakatot a ládán, hosszan tapogatta ujjai-
val a repedezett falakat, szerette volna betapasztani, kimeszelné és száz szőnyeggel
borítani őket.

Pávle most a ládára helyezte a birsalmákat, arrébb tolta a háromlábú széket,
jókedvűen az ágyra hajította katonasapkáját, aztán a kályha mellé ült. Ujjait ha-
jába túrta és itt, az üres ágy mellett, két birsalma mellett, a párna mellett, amely-
be két mélyedést csinált tenyerével, egyedül — talán életében utoljára várakozva
így — gondolkozott. Hangosan, fojtott szavakkal gondolkozott, mintha vallomást
tenne valakinek...

Pávle, volt altiszt, most partizánparancsnok. Hány éves vagy? Huszonöt! Neked
még sohasem volt... Mondd ki, — nógatta magát hangosan. Még sohasem volt valódi
asszonyod...

... Vasárnap, esős vasárnap, a fényesre tisztított csizmák aggályosan kerülnek a
pocsolyákat. Valamennyien kettesével, párosan mennek az utcán az altisztek. Rö-
vidre nyírt haj, tartós ondolás, cselédek, tánc a vasútállomás közelében... ám a
vasútállomás is kihalt néha. A harmonikás falusi lakodalomba ment, a jazz-dob
meg kilyukadt. Az altisztek öröme rövid. Ittasan térnek haza, mérgesek, a kerítések
aljába vizelnek, összeölelkezve dalolnak, elszomordnak kicsit és panaszkodnak. Ja-
nyánál, az más... Janya mindig mosolyog, ruháján csak úgy remegnek a nagy fe-
hér virágok...

... Hideg, zimankós altiszti reggelek. Trombita harsan, és rövid füttyszó hasít.
És a parasztok, a regruták, talán csak tettetik magukat, de azt sem tudják, mi a
jobb, mi a bal. És én, Pávle — magyarázom! Mutogatni, mi a jobb, mi a bal, ma-
gyarázni, hogyan kell célozni, hogyan kell összerakni a célpontnak nevezett átkozott
állványokat.

Vasárnapok... Az altisztek öröme a vasárnap. Ó, milyen puha ez a szó, puha,
mint Janya...

... A kantinban örömhír fut végig — új lány van a patikusnál, vagy az orvos-
nál. Ha odaátról van, mindjárt hozzáteszik azt is, hogy magyar lány. Már az is öröm
ha papírvirággal kedveskedsz, vagy színes pattogatott kukoricát vásárolsz neki. Ó,
ezek az utolsó helyek! Ki agyalta ki vajjon, hogy épp ezekben legyenek a helyőrsé-
gek?...

Pávle megdörzsölte szemét. Az ágy mintha összezsugorodott volna. A kályhá-
ban egy szenesedő fadarab huppant. Nagyon messze van már tőle az a vidéki al-
tiszti élet.

Felállt és járkálni kezdett a szobában. A padló recsegett nehéz lépteit nyomán.
Az ablakhoz lépett, kitérte és a hideg levegő a tüdejébe hasított.

Ajtó csikordult a folyosón. Pávle most szorosabban fogta az ablakrácsot. A lép-
tekből szerette volna megsejteni a döntést. Szinte érezte, hogy a sötétben egy kéz
keresi az ajtókilincset. Egy ugrással az ajtónál termett és kinyitotta. A politikai
biztos halkán mondta:

— Üzenj érte.

Amikor az ajtó becsapódott mögötte, Vukica még egy kis ideig állt a küszö-
bön. Szél kerekedett és porkönnyű hóval szórta be a lány lábát. Magában töpreng
ett: miért kellett ennek így végződni?

A századértekezlet épp végéhez közeledett, amikor egy futár érkezett sietve
A politikai biztos elolvasta az írást, elmosolyodott, Vukicára nézett, s csak azután
mondotta:

— Elvtársak, Pávle feleségül veszi a mi Vukicánkat.

Az egész század meglepődött. Egyesek mocorogni kezdtek, hängök is hallat-
szottak, legtöbbször pedig halk beszélgetésbe elegyedett szomszédjával. A politikai
biztos véget akart vetni a kellemetlen suttogásnak, ezért harsányan kiáltotta:

— A század nevében minden jót kívánok!

Csak ketten tapsoltak az egyik sarokban. Vukica ekkor nagynehezen felállt.
Szólni akart a századtól, hogy többé ne lássa a katonák arcátlanul ábrándos pillan-
tását. Úgy érezte, hogy ezek a pillantások szemérmetlenül hatolnak minden porci-
kájába. Soha azelőtt nem nézték így. Félt, hogy elájul. Gyorsan begombolta köpe-
nyét és néhány lábon átlépve kirohant a szobából. Szíve hevesen vert. Háta mögött
Tekunica hangját hallotta:

— Talán majd mi sűroljuk a padlót, hé!?

És most, még mindig itt áll, vérig sértve. A sötétből feléje áramló kellemes hideg levegő mintha visszaszorítaná feltörő könnyeit.

A kapualjban sétáló őr hozzálépett, s miközben egyet rándított a puskaszíjon, kibökte:

— Mész?

— Megyek.

— Hideg az éjszaka, ott meg majd meleg lesz.

— Nemcsak meleg, — válaszolta epésen Vukica.

— Máris nyelvelsz, mint a többi asszony, csak aztán vigyázz, megtörténhet, hogy holnap bevetés lesz, róla meg tudod, kicsoda.

— Disznó!

— Nono, ezt aztán a századértekezlet elé terjeszthetném.

— Terjeszd.

A szél zúgva söpörte a havat, a kerítésről nagy hócsomók zuhantak alá.

— Holnap majd visszajövök a századhoz, — mondotta Vukica, mintha nem is az őrhöz szólna.

Az őr följebb tolta köpenye gallérját és topogva megjegyezte:

— Sajnálom, hogy elmész. Mindannyian sajnáljuk.

A templomkerítésnél megállt Vukica. Jól látta most a házat, ahol a parancsnokság hadiszállása volt. És itt, egyedül, a téli éjszakában, sírni kezdett. Sértve érezte magát, haragudott a századra. Nem akart Pávlehoz menni így, magán viselve mindazokat a tekinteteket és durva szavakat. Tudta, holnap majd az egész század fürkészi, kutatja és felfedezi rajta az első éjszaka nyomaait.

— Ostobák! Nem akarom! — mondotta. Aztán megnyugodva letörölte könnyeit. Csodálkozott, milyen közömbös lett egyszerre.

— Az egész század gyűlöl!

Ezt maga sem hitte. Lázasan vizsgálni kezdte önmagát. Mindig volt nála cukor, hogy adjon belőle annak, aki a legjobban rászorult. Kís bőrtáskájában is mindig akadt gyógyszer a betegeknek, sebesülteknek. Fáj a fejed, — eridj Vukicához; sebes a lábad — megint csak Vukicához. Valamennyien hittek a kís bőrtáska titkos erejében.

— És a század?

Vukica megint megállt egy kicsit. Szereznek a fiúk valahol egy liter tejet, aztán mindannyian azt mondják, hogy a tej az övé.

„Nem tudják elosztani, azért adják neki”.

— És a cipő?

Egy boszniai város felszabadításakor Tekunica egy pár magasszárú női cipőt talált. Sokáig hátizsákjában cipelte a cipőt, mert Vukica akkor valami tanfolyamon volt a hadosztály kórházban. Amikor visszatért, Tekunica így fogadta:

— Gyere, kicsikénk, cipőt kapsz tőlünk.

Most azután Pávle felesége lesz. Búcsúzni kell a századtól. Tudta, hogy rögtön áthelyezik, valószínűleg a hadosztály kórházába.

Vukica hólabdát gyúrt és messzire dobta. Aztán eszébejutott: ha az ember boldog, ne akarjon boldogtalan lenni.

... Ősszel történt. Siske faluban. A tölgyfa mellett patak folydogált. Vukica a lábát mosta benne, amikor valahonnan odakerült Pávle. Érezte, hogy valaki nézi. Felemelte tekintetét. Pávle ezt mondta:

— Nem tudtam, hogy szép a lábad.

— Neked meg a vállad, — válaszolta hirtelen, nyiltan, de pirulva.

— Mim van még? — kérdezte Pávle.

— Más semmid talán, — vágott vissza Vukica, most már mosolyogva, és kissé nyugtalanul nézett Pávle szemébe.

— Ilyen szomorú vagy?

— Igen.

— Én nem.

— Úgy is kell.

— Mért kell?

— Nem mondom meg.

— Mondd, úgyis tudom.

— Nem mondom.

Pávle megharagudott és szándékosan csavarta tovább:

— Biztosan tudnék még valami szépet találni rajtad.

— Nem szabadna így beszélned, hiszen parancsnok vagy.

— Miért ne lenne szabad? — szólott Pávle, aztán letépett egy falevelet és a markába tette. A másik kezével nagyot csapott rá. A kettészakadt levelet Vukica arcába dobta. Aztán elindult a parton felfelé, ő meg ottmaradt és lábainak fehérítő tűkorképét bámulta a vízben...

Vukica megrázkódott. Bőrtáskáját egy mozdulattal átvette a másik oldalára.

— Ostoba! Mért kellett ennek így történni? Mi vagyok én!?

... Két nappal ezelőtt egy iskolaudvarban a kútnál kínlódott. Pávle épp a százból jött és segítségére sietett.

— Kicsi a kezed.

— A tied nem kicsi.

— Mondd, nem hívtak téged otthon „kicsinek”?

— Soha.

— Hívjalak úgy?

— Nem, nem szeretem.

A kannából csöpögni kezdett a víz a jeges földre.

— Most eridj, vinnem kell a vizet.

— Mért te viszed, mért nem segítenek?

Vukica legyintett.

— Idehallgass, nekem elég, elhatároztam... ma engedélyt kérek kettőnk részére.

— Elhatároztad... és én? Durva vagy.

— Ilyen vagyok.

— Nem igaz. Rendben van... De most eridj, férjem, sietek a vízzel.

Ez az egész beszélgetés eszébejutott most. A templomudvar végén újból megállt. Tudta, hogy Pávle várja. Szerette volna bizonytalanságban hagyni és itt a kerítés mellett bevárni a reggelt. Kettős bosszú volna ez, Pávlen és a századon egyszerre. Aztán elmosolyodott.

— Mit is szeretek rajta? Azt, hogy oly könnyen felemel.

... Pávle szorítását érzi Vukica a karján. Vékony nyakát a vállára hajtja. Mélyeket lélekzik az ő Pávleja, amikor karjába emeli és viszi az erdőn át. Olyankor úgy érzi, hogy egyre kisebb egyre gyengébb, Pávle pedig egyre erősebb. Vukica hajtja: még! Pávle meg viszi, a hegynek fel, liheg, és Vukicát pihenteti ez a lihegés. Kezével szorosan átfogja Pávle nyakát és érzi, a nyakizmok remegnek, a tarkóról

férfiverejték csurog és ujjait csiklandozza. Viszi Pávle, és közben dús, göndörödő haját nézi, melynek színe olyan, mint a bükkfa levele télen. Kis melle ilyenkor szaporán és ütemesen emelkedik és a ruhán át érzi a nagy gombot Pávle köpenyén. Aztán megérzi Pávle kipirult arcának érintését, karizmainak remegését és a férfi-combok surlódását összekuporodott testén. És ekkor megszólal: állj meg.

És Pávle megáll, arca szinte gőzölög. Nagy, sötét pupilláin Vukica tükörképe csillog. Most még jobban felemeli és arcát Vukica remegő kis ölébe fúrja. Levelek hullanak a fákról. Vukica a válla fölött figyelni Pávlet. Egy levél hull rájuk és Pávle térdre ereszkedik.

Vukica hirtelen kitépi magát az ölelésből, fut az erdőn át és boldogan tapsikolva ér a tisztásra.

Pávle kemény léptekkel jut ki az erdőből. A fű csak úgy suhog a csizmája alatt. Vukica bevárja, karjaival átöleli széles derekát, lábujjhegyre áll, megcsókolja a nyakát és közben Pávle kemény tenyerének érintését érzi a tarkóján.

— Szeleburdi teremtés, gyerünk a zászlóaljhoz.

És Vukica, most már a félelemtől felszabadultan, szeretne megint az erdőbe menni vele. Pávle kimért lépteinek nesztét, az ágak recsenését hallgatva, lehajtott fővel ballag mellette, engedelmesen, mint egy gyerek.

A ritkás gyertyánfák között látni lehet a zászlóalj lovait, ahogy a fűben legelnek. A katonák meg cipelnek valamit egy nagy sátorlapban.

Pávle megáll és vörösös bajsza alatt elmosolyodik.

— Máskor nem szoksz meg.

— Nem.

Pávle mosolyog és Vukica ajka eltűnik a bajusz sűrűjében.

— Lemegyek, megnézem a kíséző szakaszt.

Vukica a görbeágú gyertyánfák között maradt egy kis ideig, egyedül. Tudja, hogy nem mehetnek ki együtt az erdőből.

A sátorlapból egy-egy szilva pottyant ki. Egy katona feléje kiáltott:

— Szilva is lesz ebédre, Vukica!

Vukica elmosolyodott, gyorsan felszedett néhány szem szilvát, egyet szétfejtett és egy csepp sárgás lé végigfolyt a tenyerén. Lenyalta és arra gondolt, vajjon mikor ér véget ez a háború...

Amíg mindez végigvonult emlékezetében, lassan a kivilágított ablakhoz ért. Körültekintett, hogy jól emlékezetébe vesse ezt téli éjszakát, aztán belépett a szűk, sötét folyosóra...

*

A kályha halkán duruzsol. A lámpafény rózsaszínűre festi a súrolt padlót és megvilágítja a vetett ágyat. Pávle szinte megérezte a léptek nesztét, az ajtóhoz ugrott és kitért.

— Gyere!

Rekedtes hangja néma ürességbe veszett. Aggódva rohant ki.

Talán csak nem csalódott? A faágak között észrevette Vukica századszállásának kivilágított ablakát. A futár már bizonyára rég visszatért. És most először jutott észébe: talán nem is akar eljönni? Hirtelen visszagondolt beszélgetésükre az iskolaudvarban.

— Miért is nem beszélgettem veled ma? Hülye, te, ostoba vagy, mint az altisztek általában!

Szeretett volna odarohanni a sárgán fénylő ablakhoz és betörni. Mellét és arcát csípte a fagy, de ezzel nem törődött. Fejét csóválta és kezeit tördelte.

Aztán mintha újból hallotta volna a neszt. A tárva maradt ajtó halkán nyikorogott. Pávle visszament a sötét folyosóra. Öngyújtó fénye lobbant. A vödör mellett állt Vukica és nevetett, de úgy, hogy a fogai nem látszottak.

— Itt vagy? — szólt Pávle fáradtan.

— Itt, a víznél.

— Szomjas vagyok — mondotta Pávle és a vízmerőhöz lépett. Hosszan ivott és érezte, hogy a víz jeges csikban folydogál be a kabátujján, egész a könyökéig.

— Ne igyál oly hirtelen, — óvta Vukica.

Pávle letette a vödört.

— Hirtelen, — ismételte és mindkettőn beléptek a szobába.

— Milyen meleg van nálad! Nézd csak, a padló is tiszta. Tánccsak nem magad súroltad?

— Nem — szólt Pávle.
A nyugodt hang kihozta a kodrából Vukicát.
— Hányat súroltál már?
— Padlót?
— Igen, a kaszármákban.
— Nagyon sokat.
— Mi az, hogy nagyon sokat? Hogyan szeretsz: nagyon. Ez semmi.
— Gúnyolódsz velem.
— Talán inkább magammal gúnyolódom, — vágott vissza Vukica és meghúzta Pávle haját. — Mit állsz itt? Szeretem, ahogy kissé meghajolsz. És te, mondj már valamit! Nem tudsz semmit mondani.
— A kis kezed szeretem.
— A kezemet... Mi van azon?
— A lábadat.
— Altiszt... És ha görbe volna a lábam? Mit állsz itt, nem szeretem, ha állsz. A férj ülni szokott, az asszony meg talpon van...
Vukica végigment a szobán.
— És ezek a birsalmák... Mit jelképeznek? És ez a nászágy... félnászágy...
Cigarettazni akarok!
— Eridj ki, — szólt Pávle csendesesen.
Vukica mintha nem is hallotta volna.
— Az első kívánságot mindig teljesíteni szokták. Cigarettazni akarok, — halod-e, te hosszú!
Ezt mondta és füttyűrészni kezdett.
— Menj ki, — mondta Pávle most már hangosabban.
— Cigarettazni akarok, — ismételte Vukica.
— Menj ki!
— Miért? Itthon vagyok.
— Akkor hát én megyek!
Pávle kiment és becsapta az ajtót maga után.
Vukica levette köpenyét. A birsalmákat a kályhára tette. Kis ideig az ablaküvegre rajzolódott fehér jégvirágokat bámulta, aztán letörölte könnyeit és kiment a szobából.
Pávle a szilvafánál állt. Cigarettazott. Vukica oldalvást közeledett hozzá és megérintette kabátujját. Szerette volna befűrni arcát a köpeny durva szövetébe, de visszatartotta magát.
— Kijöttél...
— Nem szeretlek, amikor úgy beszélsz.
— Nekem viszont mindent végig kellett ott hallgatnom, mindent végig kellett nézmem, — mondta Vukica.
— A században? — csudálkozott Pávle.
— Mért küldted oda a futárt azzal a levélkével? Csunya volt, Pávle, hiszen úgyis a tied vagyok... A politikai biztosom hangosan felolvasta azt az ostoba szöveget és hivatalosan sok szerencsét kívánt. Láttad volna, hogy néztek rám valamennyien. Nem akarom, hogy negyven katona tudja, hogy ma éjjel az ágyadban leszek.
— Mi lelt téged?
— Hát nem értesz?
— Értelek. Gyerünk be, — szólt Pávle.
Vukica hozzásimult. Úgy szeret belemarkolni a katonaköpeny durva szövetébe! Halántékán érezte Pávle erős karizmat, még szorosabban hozzálapult és közben a kékes hótakarót bámulta.
— Hideg van. Nézd csak, — szólt Vukica és összecücsörített szájjal fújt egy nagyot. — Fújj te is, hadd lássam, tudsz-e nagyobbat.
Pávle is fújt.
— Ezt játszottuk az iskolában. Akinek a lehellete messzebbre jutott, az tovább fog élni, így mondták. Ezzel mértük az életet. Képzelheted, hogyan fújtuk teljes erőből és veszekedtünk az elsőségért.
— És neked hogy sikerült?
— Mindig közepesen. Általában középszerű voltam mindig, az iskolában is. És a középosztályból származom...
— Csak a szépséged nem középszerű.

— Az igaz.

Még szorosabban bújt Pávlehoz és itt, a havon, a szilvafa mellett csókolták meg egymást ma este először.

Amikor a szobába léptek, Vukica így szólt hangosan:

— A birsalmák már illatoznak.

— Te tetted őket oda? — lepődött meg Pávle.

— Add a késed, meghámozok egyet.

Vukica beleszúrt az egyikbe és egy tányérra tette.

— Hagyjuk hűlni. Szereted a sült almát?

— Szeretem, — mondta Pávle.

— És a gesztenyét?

— Azt is.

— Otthon mindig sütöttek a szüleim.

— Én meg úgy vásároltam mindig.

— Sülve?

— Igen, sülve.

Vukica kezdte hámozni a birsalmát. Táskájaából tiszta papírt vett elő, szépen kisímitotta és a birsalmát egyforma szeletekre vágva három sorban rárakta.

— Tessék, vegyél.

Amikor a birsalma elfogyott, Pávle rágyujtott.

— Rólam megfeledkeztél, — mondta Vukica.

— Az első kívánságodról, ügye?

Pávle mélyeket szippantott. Baloldala átforrósodott, ezért kissé eltávolodott a kályhától. Vukica, aki nem szokta meg a dohányzást, többször is köhintett.

Odakint süvít a szél és a házak vékony falait borzolja. A hold a gyümölcsösbe költözött már régen. A kerítés árnyékában róka lopakodik és dús farkával lesöpri saját lányomait. Nagy hórakások huppannak le néha a kerítésfalakról. A harangláb odvas tetején a holdnak egy sugara villan. Az ór nagyokat dobbant fagyos bakancsával. Az egész zászlóalj már régen álomba merült.

Pávle végigsímitotta tenyerével a térdén feszülő nadrágszövetet. A beszélgetés elcsittult és most mindketten a szelet hallgatják, ahogy a házfal tövébe hordja a havat. Pávle valami ünnepi zeneszót vél hallani, valahonnan nagyon messziről. Aztán egészen világosan hallja Vukica lélekzését és mellének szabályos hullámzását. Most újból Vukicára emeli tekintetét, aztán a tűzbe bámul, amely megvilágítja a lány térdét és ölébe tett kis kezét. „Semmit, de semmit sem tudok neki mondani”. Nézi a haját, a vállára omló göndör tincseket.

— Szomorúak vagyunk, — szólal meg Vukica.

— Szomorúak.

Vukica felemelkedett a padról, az ágyhoz ment és odaült. A rozsszalma ropogott alatta.

— Mikor voltál először szerelmes? — kérdezte Pávlet.

Pávle nem válaszolt.

— Én nyolcéves koromban.

— Hogyan? — hökkent meg Pávle.

— Csokoládét kaptam, benne kis képekkel. Szép, kis képekkel, és az egyiket ... De minek is mesélem! ...

— Folytasd.

— Kinevetsz majd.

— Nem nevetlek ki.

— Az egyik képet megőriztem, rejtegettem, senkinek sem mutattam. Titokban minden nap megnéztem. Magamhoz vettem és édesanya szekrényébe bújtam. Sötét volt bent, s én valahogy ünnepélyesnek tartottam, hogy egészen egyedül vagyok a képpel, az én képpemmel.

— És aztán?

— Nem tudom már, úgy hiszem, elvesztettem. Aztán szerelmes voltam egy komszomol-ifjúba is.

— Melyikbe?

— Csak úgy, egy komszomol ifjúba. Szőke volt, nyakában nagy piros kendő.

— Képzeltél, úgye?

— Igen, képzeltém.

Pávle felállt, a szél új erővel rontott az ablakoknak.

— Szeretném, ha most az erdön át vinnél, — mondotta Vukica.

Pávle hozzálépett, karjaiba vette és lassan az ágyra tette. A rozsszalma röpogva lesüppedt.

Vukica Pávlehoz bújt.

— Hagyj, az erdőben akarok a tied lenni.

Pávle komoly tekintetet vetett rá.

— Hó van, — mondta egyszerűen.

— Akarom, hogy vigyél a havon át, a kopár erdőn át, hallod!

Pávle megint felállt.

— Mit haragszol? Ül mellém. Szeretem a nyakad, igen. Idehallgass, a szemükbe akarok nézni holnap, érted... ülj ide, ülj mellém...

Pávle kezét kereste és amikor megérezte, arcát a tenyerébe fúrta, szemei lecsukódtak.

A tűz már alig pisláskolt. Pávlenak nem jön álom a szemére. Összezsugorodott kis test fekszik mellette. Vukicá lehellelte melegen csapódik a tenyeréhez. Nézi a nyak fehér ívelését és a fül mögött egy hajtincset tapint ujjaival.

Odakint a hótakaróból lassan előbújik a hajnal.

(Vége a következő számban)

